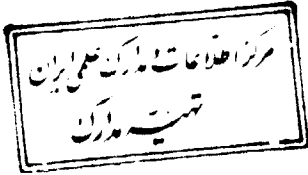

بسمه تعالی

۱۳۷۵ ۰۵/۳/۶

دانشگاه تربیت مدرس

پایان نامه

کارشناسی ارشد

رشته الهیات (علوم قرآن و حدیث)

پژوهشی در شیوه ها و عملکردهای سیاسی - اجتماعی

انبیاء در قرآن

دانشجو : کاظم زارع

استاد راهنما: حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای ابوالفضل شکوری

بهمین ۷۴

۷۵۵۵۴۱
/ /

۷۱۹-

چکیده

این رساله در شش فصل تنظیم گردیده که هدف کلی آن بررسی شیوه سیاسی - اجتماعی انبیاء در قرآن

بوده است.

در فصل اول ضرورت مباحث سیاسی - اجتماعی در قرآن با پنج دلیل به اثبات رسید، و گفته شد با توجه به اینکه انسان موجودی اجتماعی و نیازمند به قانون می‌باشد، و به علت جهل و نادانی او از تمامی نیازها و خواسته‌هایش توان تدوین قانون تکامل را ندارد. پس خداوند برای هدایت او پیامبرانی را مبعوث به رسالت نموده تا کاملترین نوع قانون را برای او ابلاغ نمایند، در نتیجه همه انبیاء الهی خصوصاً پیامبر اسلام (ص) که حامل وحی الهی بوده‌اند بهترین نوع قانون را که در بردارنده تمامی نیازهای انسانی باشد را به جوامع بشری ابلاغ نموده‌اند و لذا مجموع آموزشها و قوانین ابلاغی انبیاء عاری از تعلیمات و آگاهیهای سیاسی و نظامات حکومتی نبوده و همه آنان دارای مکنب و حکمت سیاسی بوده‌اند.

در فصل دوم اصول مشترک سیاسی - اجتماعی انبیاء مورد بحث و بررسی قرار گرفته و در آنجا ثابت شد که انبیاء الهی در نهضت سیاسی - اجتماعیشان دارای یک هدف مشترک (که همان اجرای قوانین الهی و هدایت بشر به سوی سعادت و خوشبختی باشد) بوده‌اند، که برای رسیدن به آن هدف عالی در چارچوب اصولی که متکی به وحی بوده است حرکت کرده و نهضت خود را پیش برده‌اند.

در فصل سوم عوامل موفقیت انبیاء در حرکت سیاسی اجتماعیشان بررسی شد و در آنجا با بیان عوامل گوناگون روشن شد، آنگاه که تمام جریانات سیاسی و اقتصادی و فرهنگی جامعه برخلاف جریان حق و عدالت بوده است، انبیاء الهی یکتنه قیام کرده و با آن ویژگیهایی که مختص به خودشان بوده است، در کوتاهترین زمان بزرگترین پیروزیها را به دست آورده و کاروان بشریت را از جهالت و گمراهی به سوی نور و هدایت رهبری کرده‌اند.

در فصل چهارم موانع سیاسی اجتماعی موجود در نهضت انبیاء مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با بیان این موضوع ثابت شد که نهضت انبیاء الهی چون دیگر نهضتها دارای مخالفینی بوده است که از راههای گوناگونی وارد می شده و موانعی را در مسیر حرکت نهضت انبیاء ایجاد کرده اند، که این مخالفین گاهی از طیف سیاستمداران و زمانی دیگر از مخالفین اقتصادی و فرهنگی جامعه بوده اند، و با ایجاد موانع حرکت سیاسی اجتماعی انبیاء را کند و یا به طور کلی متوقف می ساخته اند، و گاهی آنچنان بر آنان تاخته اند که منجر به شهادت و یا هجرت آنان شده است.

در فصل پنجم لغزشها و انحرافات سیاسی اجتماعی نهضت انبیاء که توسط پیروانشان صورت گرفته بود، مورد بحث و بررسی قرار گرفت، در این فصل ثابت شد که مخالفین نهضت اگر چه در دوران پیروزی انبیاء به علت ضعف و ناتوانی مهر سکوت بر دهان زده بودند، ولی چون آتش زیر خاکستر همیشه در پی فرصتی بوده اند تا نهضت را از مسیر خود منحرف ساخته و از این طریق به اهداف شوم خود دست یابند. (زمانی سامری برای بنی اسرائیل گوساله طلایی می سازد و زمان دیگر اهل سقیفه برای مسلمین خلیفه معرفی می کنند).

در فصل ششم نهضت پیامبر اسلام (ص) را در سرزمین جزیره العرب و حکومت اسلامی او را در مدینه به عنوان بهترین و جامع ترین الگوی نهضت و حکومت انبیاء معرفی کردیم و دوران مکی را به عنوان دوران تکوین امت و دوران مدنی را به عنوان دوران تأسیس دولت نامگذاری کردیم. و در پایان این فصل عوامل انحراف نهضت اسلامی پس از رحلت حضرت محمد (ص) به طور مختصر توضیح داده شد.

در نهایت نتیجه ایی که از این رساله می توان بدست آورد، این است که بعثت انبیاء صرفاً جنبه ارشادی نداشته بلکه آنان در هر عصر و زمانی خود سیاستمداران لایق و شایسته ایی بوده اند که برای اصلاح جوامع بشری از گمراهی و جهالت قیام کردد و با مبارزین خود به مبارزه و مخالفت پرداخته اند و در مبارزات خود دارای حکمت و سیره سیاسی خاصی بوده اند.

فهرست

- مقدمه

فصل اول

- بخش اول: (ضرورت مباحث سیاسی - اجتماعی در قرآن) ۲
- سرشت مدنی و اجتماعی انسان ۳
- ضرورت مسئولیت و تکافل اجتماعی در زندگی مدنی ۸
- تلازم تحقق اهداف اصولی انبیاء با تعلیمات سیاسی ۱۳
- تناسب گسترش مکتبها و ادیان با تعلیمات و آگندهای سیاسی - اجتماعی جهانی ۱۸
- تعلیمات عینی سیاسی - اجتماعی در قرآن ۲۴
- بخش دوم: (منشأ پیدایش دولت و حکومت و نوع حکومت انبیاء) ۲۸
- منشأ پیدایش حکومت و دولت ۲۸
- پیدایش حکومت از دیدگاه اسلام ۲۹

فصل دوم

- اصول مشترک سیاسی - اجتماعی انبیاء در قرآن ۳۷
- اصل اول: تأسیس امامت ۳۸
- اصل دوم: عدالتخواهی و رفع هرگونه تبعیض در جامعه ۴۳
- اصل سوم: حمایت از ضعفا ۴۶
- اصل چهارم: تکیه بر توده‌های مردم ۵
- اصل پنجم: هجرت ۵۵
- اصل ششم: تصدیق ماسبق ۶۱
- اصل هفتم: سازش ناپذیری ۶۵

۶۹..... اصل هشتم: دعوت بر اساس بینه، عقل و منطق

۷۲..... اصل نهم: مبارزه و جهاد

فصل سوم

۸۱..... عوامل موفقیت انبیاء در حرکت سیاسی - اجتماعی

۸۱..... زمینه‌های اجتماعی

۹..... مقبولیت، محبوبیت و اشتهار انبیاء

۹۷..... شناخت اوضاع سیاسی اجتماعی زمان خویش

۱..... استواری و تمکین ناپذیری

۱۷..... نحوه برخورد با موافقین و مخالفین

۱۱..... برخورداری از علوم غیبی

۱۱۵..... اصالت و صداقت انبیاء

فصل چهارم

۱۱۸..... موانع سیاسی - اجتماعی موجود در حرکت و نهضت انبیاء

۱۱۸..... موانع فرهنگی و سنتهای حاکم بر جامعه

۱۲۴..... جو سیاسی حاکم بر جامعه

۱۲۹..... مخالفین سیاسی

۱۳۸..... مخالفین اقتصادی

۱۴۶..... خرافات و افکار عامیانه

فصل پنجم

۱۵۱..... آفات، لغزشها و رجعتهای دوران نهضت انبیاء و پس از آن

۱۵۲..... لغزشهای اعتقادی

۱۵۸..... لغزشهای سیاسی اجتماعی

۱۶۵..... انحراف و لغزشهای اقتصادی

فصل ششم

کاملترین الگوی حرکت سیاسی - اجتماعی انبیاء ۱۷۲

بخش اول:

دوران تکوین ملت ۱۷۲

- وضعیت دینی مردم جزیره العرب ۱۷۳

- وضعیت سیاسی - اجتماعی ۱۷۵

- وضعیت فرهنگی - اجتماعی ۱۷۷

- شیوه مبارزه پیامبران در دوران مکی ۱۸۳

بخش دوم:

دوره تأسیس دولت اسلامی ۱۸۶

اولین اقدامات پیامبر (ص) در مدینه ۱۸۷

بخش سوم:

عوامل مؤثر در ایجاد تشکل سیاسی - اجتماعی در مدینه ۱۹۹

بخش چهارم:

ویژگیهای تمدن اسلامی ۲۰۲

بخش پنجم:

غروب خورشید اسلام و شروع دوران انحراف ۲۱۰

منابع و مأخذ ۲۲۳

چکیده انگلیسی ۲۲۹

منابع و مأخذ

- ۱- آشتیانی، جلال‌الدین، تحقیقی در دین مسیح، چاپ اول، نشر نگارش، سال ۱۳۶۸.
- ۲- آشتیانی، جلال‌الدین، تجزیه و تحلیل افکار زرتشت، چاپ ششم، شرکت سهامی انتشار، بهار ۱۳۷۱.
- ۳- آشتیانی، جلال‌الدین، تحقیقی در دین یهود، نشر نگارش، چاپ دوم، زمستان ۱۳۶۸.
- ۴- آیور، ملک، جامعه و حکومت، ترجمه ابراهیم علی‌کنی.
- ۵- احمدی، حسینعلی، مکاتیب الرسول، ج ۱، نشر "یس" چاپ سوم، بهمن ۶۳.
- ۶- امین، سیدمهدی، معارف قرآن در میزان، ج ۲، سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ اول، بهار ۱۳۷۱.
- ۷- اوج اوک، بحریه، تاریخ پیامبران دروغین در صدر اسلام، ترجمه وهاب ولی، تهران، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، سال نشر ۱۳۶۴.
- ۸- بخاری، محمدبن اسماعیل، صحیح بخاری، کتاب علم، ج ۱، دمشق-بیروت، (ناشر این کثیرالیمامه) چاپ چهارم، ۱۴۱۰ هـ.
- ۹- بستانی، استاد کرم، المنجد فی اللغة و الاعلام، انتشارات اسماعیلیان، چاپ دوم، فروردین ۱۳۶۴.
- ۱۰- بلاذری، احمدبن یحیی، فتوح البلدان، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۳۶۳.
- ۱۱- بلاغی، شیخ جواد، تفسیر آلاء الرحمن (الهدی الی دین المصطفی) ترجمه و تفسیر زین‌العابدین رهنما، دارالکتب العلمیه، ایران-قم.
- ۱۲- بهشتی، دکتر سید محمد، حکومت در اسلام، با مقدمه علی‌حجتی کرمانی، انتشارات سروش، ۱۳۵۸ هجری.
- ۱۳- بیرو، آلن، فرهنگ علوم اجتماعی، ترجمه دکتر باقر ساروخانی، چاپ دوم، مؤسسه کیهان، بهار ۱۳۷۰.
- ۱۴- پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحه، سازمان انتشارات جاویدان، چاپ سیزدهم، سال ۱۳۶۰.
- ۱۵- توفیقی، جعفر، ادیان و مذاهب، دانشکده تربیت مربی سپاه، قم، سال ۶۳.
- ۱۶- جاسمی، دکتر محمد و دکتر بهرام، فرهنگ علوم سیاسی چاپ اول، شرکت چاپ افست گلشن، بهار ۲۵۳۷.

- ۱۷- جرجی زیدان، تاریخ تمدن اسلام، ترجمه و نگارش علی جواهر کلام، (۵ جلد در یک جلد)، تهران، امیرکبیر، ۱۳۵۲.
- ۱۸- جعفریان، رسول، پیش درآمدی بر شناخت تاریخ اسلام، مؤسسه در راه حق، بهار ۶۴.
- ۱۹- جعفریان، رسول تاریخ سیاسی اسلام (تا سال چهارم هجرت)، مؤسسه در راه حق، پائیز ۱۳۶۶.
- ۲۰- جفری، آرتور، واژه‌های دخیل در قرآن مجید، ترجمه دکتر فریدون بدره‌ای، انتشارات توس، چاپ اول، ۱۳۷۲.
- ۲۱- جوادی آملی، عبدالله، تفسیر موضوعی قرآن، ج ۴ و ۶، مرکز نشر فرهنگی رجاء، چاپ دوم، زمستان ۱۳۶۶.
- ۲۲- حر عاملی، محمدبن حسن، وسائل الشیعة، تصحیح و تحقیق شیخ عبدالرحیم ربانی شیرازی، دارالاحیاء التراث العربی (بیروت - لبنان)، چاپ پنجم، ۱۴۰۳ هـ - ۱۹۸۳ م.
- ۲۳- حسن، ابراهیم حسن، تاریخ سیاسی اسلام از آغاز تا انقراض دولت اموی، ترجمه ابوالقاسم پاینده، تهران، جاویدان، ۱۳۶۰.
- ۲۴- حسینی تهرانی، علامه سید محمد حسین، ولایت فقیه در حکومت اسلام، ج ۱، (تنظیم و گردآوری: محسن سعیدیان و محمدحسین راجی)، انتشارات علامه طباطبائی، مشهد، چاپ اول، ۱۴۱۴ هجری.
- ۲۵- حویزی، علی بن جمعة العروس، تفسیر نورالثقلین، ج ۲، دارالکتب العلمیة اسماعیلیان نجفی، قم.
- ۲۶- خوئی، سید ابوالقاسم، البیان، ج ۱، ترجمه هاشم هریسی، محمود صادق نجمی، ناشر مجمع ذخائر اسلامی - قم - ۱۳۶۰ ش.
- ۲۷- دانشکده دافوس دانشگاه امام حسین (ع)، عوامل مؤثر و تعیین کننده در اتخاذ استراتژی نظامی، تهران سال ۷۲.
- ۲۸- دلشاد تهرانی، مصطفی سیره نبوی (سیره اجتماعی) منطق عملی، دفتر دوم، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پائیز ۷۲.
- ۲۹- دورانت، ویلیام جیمز، تاریخ تمدن (عصر ایمان بخش اول)، مترجمان: ابوطالب صارمی، ابوالقاسم پاینده و ابوالقاسم طاهری، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، چاپ دوم، پائیز ۱۳۶۹.

- ۳۰- دهخدا، علی اکبر لغت نامه، ج ۲، زیر نظر دکتر محمد معینی، تهران، ۱۳۴۴ هجری شمسی.
- ۳۱- راغب اصفهانی، ابوالقاسم حسین بن محمد بن فضل، مفردات قرآن، ترجمه و تحقیق دکتر غلامرضا خسروی حسینی، کتاب فروشی مرتضوی، تهران، چاپ اول، ۱۳۶۳.
- ۳۲- رسولی محلاتی، سید هاشم، قصص قرآن یا تاریخ انبیاء، انتشارات علمیه اسلامیة، ۱۴۱۰ هجری.
- ۳۳- رشید رضا، محمدرضا، تفسیرالقرآن الحکیم (تفسیرالمنار) ج ۱، دارالمعرفة للطباعة والنشر، (بیروت - لبنان).
- ۳۴- رهجو، حسین، واژه‌نامه اجتماعی - سیاسی اسلام، انتشارات قلم، مهرماه ۱۳۵۸.
- ۳۵- زبیدی، الامام الغوی سید محمد مرتضی، تاج العروس، چاپ اول، دارالاحیاء التراث العربی، ۱۳۸۵ هـ.
- ۳۶- زمخشری، امام جاء الله محمود بن عمر، الکشاف (عن حقائق غوامض التنزیل) ج ۲، شرکت صحافی نوین.
- ۳۷- سبحانی، جعفر، فروغ ابدیت، ج ۱ و ۲، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، حوزه علمیه قم، مهرماه ۱۳۵۱.
- ۳۸- سووه، توماس، فرهنگ اصطلاحات اجتماعی و اقتصادی، چاپ دوم، انتشارات رواق، تابستان ۵۸.
- ۳۹- شریعتی، علی، میعاد با ابراهیم، (مجموعه آثار شماره ۲۹)، انتشارات موان، بهار ۱۳۷۰.
- ۴۰- شریعتمداری، جعفر، شرح و تفسیر لغات قرآن براساس تفسیر نمونه، ج ۱، بنیاد پژوهشهای اسلامی، آستان قدس رضوی، چاپ اول، ۷۲.
- ۴۱- شریعتی، محمدتقی، تفسیرنوین، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ششم، پائیز ۱۳۶۸.
- ۴۲- شکوری، ابوالفضل، فقه سیاسی، ج ۱ و ۲، چاپ اول، قم، نشر حر، ۱۳۶۱.
- ۴۳- شهرستانی، امام ابی‌الفتح محمد بن عبدالکریم، ملل و نحل شهرستانی، ج ۱ و ۲، دارالکتب العلمیه (بیروت - لبنان)، چاپ اول، ۱۴۱۰.
- ۴۴- شهیدی، دکتر سید جعفر، تاریخ تحلیلی اسلام، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، چاپ هشتم، ۱۳۶۷.
- ۴۵- شیبانی، علی بن محمد بن محمد بن عبدالکریم بن عبدالواحد، معروف به ابن اثیر جزوی، ملقب به عزالدین، الکامل فی التاریخ، ج ۲، تحقیق ابی‌الفداء عبدالقاصی دارالکتب العلمیه (بیروت - لبنان).
- ۴۶- صبری، خلیل الله، طبقات آیات، انتشارات امیرکبیر، چاپ سوم، تهران ۱۳۶۲.

- ۴۷- صفوی، سید سلمان، ضرورت طرح مسائل سیاسی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بهار ۱۳۷۱.
- ۴۸- طالقانی، سید محمود، پرتوی از قرآن، ج ۱ و ۲. شرکت سهامی انتشار، چاپ چهارم.
- ۴۹- طباطبائی، سید محمد حسین، تفسیر المیزان، ج ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۷، ۱۸، ترجمه دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین، چاپ دوم، تابستان ۱۳۶۴.
- ۵۰- طبرسی، شیخ ابوعلی الفضل بن الحسن، تفسیر مجمع البیان، تصحیح سید هاشم رسولی محلاتی، ج ۷ و ۸، دارالاحیاء التراث العربی، چاپ اول، ۱۴۰۶ هجری.
- ۵۱- طبری، محمد بن جریر، تاریخ الرسل و الملوک، ج ۱، مؤسسه علمی للمطبوعات، بیروت - لبنان.
- ۵۲- طبری، محمد بن جریر، تاریخ طبری، ترجمه ابوالقاسم پاینده، ج ۱، انتشارات اساطیر، چاپ دوم، بهار ۱۳۶۲.
- ۵۳- طوسی، ابی جعفر محمد بن الحسن، تهذیب الاحکام فی شرح المقنه شیخ مفید، دارالکتب السلامیه، تهران، چاپ سوم، سال ۱۳۶۴.
- ۵۴- عبدالرحمن، خالد و محمد ادريس، وصایا الرسول^ص دارالکلمة (للطباعة و النشر) چاپ اول، ۱۴۰۹ هجری.
- ۵۵- عبدالرحمن بن محمد بن خلدون، مقدمه ابن خلدون، چاپ اول، انتشارات استقلال، ۱۴۱ هجری.
- ۵۶- عبدالملک بن هشام، السیره النبویه لابن هشام، بیروت، دارالمعرفه، ۱۳۹۸ ق.
- ۵۷- علی بابائی، غلامرضا، فرهنگ علوم سیاسی، ج ۱ و ۲، شرکت نشر و بخش ویس، چاپ اول، ۶۹.
- ۵۸- عمادالدین، حسین (معروف به عمادزاده)، قصص الانبیاء، کتاب فروشی اسلامی، سال ۱۳۶۰.
- ۵۹- عمید زنجانی، عباسعلی، فقه سیاسی، ج ۱، ۲، ۳، انتشارات امیرکبیر، تهران، سال ۶۷.
- ۶۰- غفاری، علی اکبر، قصص القرآن یا تاریخ انبیاء نشر صدوق.
- ۶۱- فارسی، جلال الدین، پیامبری و جهاد، تهران، مؤسسه انجام کتاب، ۱۳۶۲.
- ۶۲- فارسی، جلال الدین، انقلاب تکاملی اسلام، انتشارات علمی و فرهنگی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی، سال ۶۱.
- ۶۳- فارسی، جلال الدین، پیامبری و انقلاب، انتشارات امید، چاپ اول، اردیبهشت ۱۳۶۱.
- ۶۴- قرآن کریم، ترجمه و تفسیر مهدی الهی قمشه‌ای زیر نظر دکتر حسین الهی قمشه‌ای، بنیاد نشر و ترویج

قرآن، تهران سال انتشار ۱۳۶۳.

۶۵- قشیری، مسلم بن حجاج بن مسلم، صحیح مسلم (به شرح النووی معروف به امام النووی)، دارالکتب العلمیة (بیروت - لبنان).

۶۶- کلینی، ابی جعفر محمد بن یعقوب بن اسحاق، اصول کافی، ج ۱، ۲، ۳، ۴، ترجمه و شرح حاج سیدهاشم رسولی محلاتی، دفتر نشر فرهنگ اهل بیت (ع).

۶۷- گوستاولوبون، تمدن اسلام و عرب، ترجمه سیدهاشم حسینی، انتشارات کتاب فروشی اسلامیة، چاپ سوم، ۱۳۵۸ هجری.

۶۸- لاهیجی، بهاء الدین محمد بن شیخعلی، تفسیر شریف لاهیج، ج ۳، به تصحیح دکتر محمدابراهیم آیتی، شرکت چاپ و انتشارات علمی اداره کل اوقاف، چاپ دوم، سال انتشار ۶۳.

۶۹- لوکاس، جفری، تاریخ تمدن، ترجمه عبدالحسین آذربنگ، ج ۱.

۷۰- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ۱۳ و ۱۴، مؤسسه الوفاء (بیروت - لبنان)، دارالاحیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ هجری.

۷۱- مدنی، دکتر سید جلال الدین، مبانی و کلیات علوم سیاسی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پائیز ۷۲.

۷۲- مطهری، مرتضی، خدمات متقابل اسلام و ایران، انتشارات صدرا، پائیز ۷۱.

۷۳- مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، انتشارات صدرا.

۷۴- مغنیه، محمد جواد، المجالس الحسینیة، بیروت، دارالتیارات جدید، ۱۴۰۴ ق.

۷۵- مفید، محمد بن محمد، ملقب به شیخ مفید، امالی، تحقیق از حسین استاد ولی و علی اکبر غفاری، قم، انتشارات جامعه مدرسین، ۴۰۳ ق ۱۳۶۱ ه.

۷۶- مکارم شیرازی، ناصر، قرآن و آخرین پیامبر، دارالکتب الاسلامیة، تهران، چاپ دوم.

۷۷- موسوی خمینی، روح الله، ولایت فقیه "حکومت اسلامی" انتشارات امیرکبیر، سال ۱۳۶۰.

۷۸- منتظری، حسینعلی، مبانی فقهی حکومت اسلامی ج ۱، (دولت و حکومت)، انتشارات کیهان، ترجمه و تقریر محمود صلواتی، چاپ اول، ۱۴۰۸ ه.ق.

۷۹- منهاج سراج، طبقات ناصری یا تاریخ ایران و اسلام به تصحیح و مقابله عبدالحی حبیبی، دنیای کتاب،

تهران، چاپ اول، تاریخ نشر ۱۳۶۳ هجری.

- ۸۰- نجار، عبدالوهاب، قصص الانبياء دار احیاء التراث العربی، بیروت - لبنان، چاپ سوم، ۱۴۰۶ هـ - ۱۹۸۶ م.
- ۸۱- نحوی، سیدمحمد، فرهنگ ریشه‌ای وام‌واژه‌های عربی یا لغات عربی مستعمل در فارسی "دخیل" انتشارات اسلامی تهران، چاپخانه طلوع آزادی، چاپ اول، تابستان ۱۳۶۵.
- ۸۲- نظری، مرتضی، بررسی شیوه‌های تبلیغاتی مسیحیت. سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۱.
- ۸۳- نوری طبرسی، حاج میرزا حسین، مستدرک الوسائل، ج ۲، مؤسسه آل‌البیت الاحیاء التراث، مشهد، مرکز نشر سعید، چاپ اول، ۱۴۰۷ هجری.
- ۸۴- یعقوبی، احمد تاریخ یعقوبی، ج ۱، ترجمه محمدبن ابراهیم آیتی، شرکت انتشارات علمی فرهنگی، وابسته به وزارت فرهنگ آموزش عالی، چاپ سوم، ۱۳۶۳.

مجموعه‌ها

- ۱- حکومت در اسلام، مقالات سومین و چهارمین کنفرانس اندیشه اسلامی، انتشارات امیرکبیر، سال ۱۳۶۷.
- ۲- قرآن در آئینه اندیشه‌ها^۴ اولین و دومین کنفرانس اندیشه اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، بهمن ۱۳۶۲.
- ۳- مجموعه سخنرانیها و مقالات دومین و سومین کنفرانس تحقیقاتی علوم و مفاهیم قرآن کریم، دارالقرآن الکریم، قم، ۱۴۱۱ هجری قمری.

One time sameri (a person from samereh) for Baniesraeel (sons of jaikoob prophet) makes a golden heifer & other time people from Sagifeh introduce a successor for muslims.

In sixth chapter, holy prophet's movement peace be upon him in Arab island & his Islamic government in medina was introduced as the best & most comprehensive sample of prophets' movements & governments.

We called meccan period as followers' developing periods & Madinan period as establishing periods of government.

At the end of this chapter, deviating factors of Islamic movement after death of holy prophet (peace be upon him) were explained briefly.

At the end, conclusion we can get from this dissertation is that prophetic mission didn't have only guiding aspect because, in every time they were meritorious politicians who revolted against oppressors.

For the people's freedom from ignorance & unawareness & in their campaigns have had special political life styles.

In third chapter , factors of prophets' success in their social-political movement were studied & with mentioning different causes it has been proved that when all the cultural , economical & political movements were against God & fairness , prophets by themselves revolted against opponents & with their specified characters obtained the most important victories in shortest time & have moved humanitarian society from ignorance & unawareness to God's light .

In fourth chapter , existing social-political obstructions , on the way of prophets have been discussed & investigated & it is proved that prophet's movement like other movements has had opponents that have tried to put obstacles on the way of prophet's movements by different ways.

Onetime were these opponents among the politicians & other time from cultural & economical groups of society. Those by producing difficulties weakened or completely stopped the prophet's movements or by attacking them, caused martyrdom or hegira of them .

In fifth chapter, social-political & deviations of prophet's movement that were made by their followers were discussed & it was proved that although opponents of prophets' movement in the victory period of prophets & because of their weakness & inability were silent, but as fire under Ashes were always ready for finding an opportunity for diverting movement from its way & reaching Their infelicitous objectives.

*In the name of GOD
the compassionate, the merciful .*

This dissertation has been arranged in six chapters, that it's overall objective is investigating the social-political way of prophets in the koran.

At first chapter by five reasons the necessity of social-political discussions in koran was proved&has been toldconsidering that human creature is a social one & is in need of a law & for ignorance & unawareness from all his needs& wishes, is unable to ensure the law of perfection,so god for giving guidance to man has appointed prophets as messenger till convey the most perfect law tohim,so all prophets especially the holy prophet that were the messenger of GOD have conveyed to societies the best kind of law that concludes all human needs, therefore, all prophets' conveyed rules & training arenot lacking in political awareneses & teachings & governmetal rules & all of them have had political philosophy .

In second chapter , joint social- political principles of prophets have been discussed & investigated & it was proved that all the prophets in their social-political movements have had a joint objective (that was execution of God's rules & guiding human creature toward prosperity) which for obtaining that superior objective have moved in according to principles based on divine revelation & developed their movement.

A RESERCH IN
Social- Political procedures &
proceeds of prophets in Koran
By

KAZEM ZAREH

An Abstract of thesis of
The degree of master of Divine matters
Shool of humanities

TARBIAT MODARRES UNIVERSITY

1374 Bahman

January 1996

✓ 19.